

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 12 stycznia 2018 r.

Znak: WK-610/37/4/17/18

Pan
Wiesław Janiszewski
Burmistrz Gminy i Miasta
Czerwionka-Leszczyny

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 9 października 2017 r. do 10 listopada 2017 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny za okres od 1 stycznia 2013 r. do 10 listopada 2017 r. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 15 listopada 2017 r. którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 561).

W zakresie dochodów z majątku:

- *W latach 2014 - 2015 zawarto kolejne umowy, po umowach dzierżawy zawartych na czas oznaczony do 3 lat, których przedmiotem była ta sama nieruchomość oraz umowy dzierżawy z przeznaczeniem pod uprawy rolne na czas nieoznaczony, pomimo nieuzyskania zgody Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach. Naruszono tym art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm., Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem, do wyłącznej właściwości rady należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących m.in. zasad wydzierżawiania na czas nieoznaczony; uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość; do czasu określenia zasad wójt może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą rady gminy.*

Rada Miejska w Czerwionce-Leszczynach uchwałą Nr III/28/98 z dnia 23 kwietnia 1998 r. określiła zasady obciążania oraz wydzierżawiania lub wynajmowania nieruchomości gruntowych stanowiących uprawy rolne. W uchwale wskazano, że Zarząd Gminy i Miasta może wydzierżawić, wynająć lub obciążyć prawem rzeczowym

ograniczonym powyższe nieruchomości na rzecz zainteresowanej osoby na okres dłuższy niż 3 lata.

Rada Miejska w uchwale nie wyraziła zgody na wydzierżawienie nieruchomości na czas nieoznaczony oraz gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość

Powyższe dotyczyło:

- umowy dzierżawy z dnia 1 kwietnia 2015 r., na dzierżawę nieruchomości gruntowej o nr 4821/588 z przeznaczeniem pod uprawy rolne, zawartej na czas nieoznaczony,
- umowy dzierżawy z dnia 11 czerwca 2014 r., na dzierżawę nieruchomości gruntowej o nr 157, 760/170, 849/157a, 1628/217, 1658/100, 1918/152, 1919/152, 3065/176, 3067/176 z przeznaczeniem pod uprawy rolne, zawartej na czas nieoznaczony.
- umowy dzierżawy z dnia 16 lipca 2012 r. na dzierżawę nieruchomości gruntowej o nr 2787/464 z przeznaczeniem pod uprawy rolne. Umowa została zawarta na czas do trzech lat tj. do dnia 16 lipca 2015 r. Aneks nr 1 z dnia 27 lutego 2015 r. wydłużono okres najmu od dnia 17 lipca 2015 r. do 17 lipca 2018 r., tj. o kolejne trzy lata,
- umowy dzierżawy z dnia 1 sierpnia 2012 r. na dzierżawę nieruchomości gruntowej o nr 2787/464 z przeznaczeniem pod uprawy rolne. Umowa została zawarta na czas do trzech lat tj. do dnia 31 lipca 2015 r. Aneks nr 2 z dnia 31 lipca 2015 r. wydłużono okres najmu do dnia 31 grudnia 2017 r., tj. o dwa i pół roku.

Pracownikami odpowiedzialnymi za prowadzenie i nadzorowanie spraw związanych w ww. zakresie byli: Podinspektor w Wydziale Mienia i Geodezji (wcześniej Referent w Referacie Obrotu Nieruchomościami), Kierownik w Referacie Infrastruktury i Gospodarki Nieruchomościami (wcześniej kierownik w Referacie Obrotu Nieruchomościami), Naczelnik w Wydziale Mienia i Geodezji.

Umowy dzierżawy oraz aneksy do umów dzierżaw w imieniu Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny zawarł p. Andrzej Raudner – Zastępca Burmistrza Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny.

- W latach 2014 - 2015 wydzierżawiono nieruchomości na czas nieoznaczony bez stosowania trybu przetargowego, pomimo braku zgody Rady Miejskiej w Czerwionce – Leszczynach na odstąpienie od trybu przetargowego. Naruszono tym art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r., poz. 518 z późn. zm., Dz. U. z 2015 r., poz. 782 z późn. zm.), zgodnie z którym zawarcie umów dzierżawy na czas nieoznaczony następuje w drodze przetargu. Rada może wyrazić zgodę na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia tych umów.

Powyższe dotyczyło:

- umowy dzierżawy z dnia 1 kwietnia 2015 r., na dzierżawę nieruchomości gruntowej o nr 4821/588 z przeznaczeniem pod uprawy rolne, zawartej na czas nieoznaczony,
- umowy dzierżawy z dnia 11 czerwca 2014 r., na dzierżawę nieruchomości gruntowej o nr 157, 760/170, 849/157a, 1628/217, 1658/100, 1918/152, 1919/152, 3065/176, 3067/176 z przeznaczeniem pod uprawy rolne, zawartej na czas nieoznaczony.

Pracownikami odpowiedzialnymi za prowadzenie i nadzorowanie spraw związanych w ww. zakresie byli: Podinspektor w Wydziale Mienia i Geodezji (wcześniej Referent w Referacie Obrotu Nieruchomościami), Kierownik w Referacie Infrastruktury i Gospodarki

Nieruchomościami (wcześniej kierownik w Referacie Obrotu Nieruchomościami), Naczelnik w Wydziale Mienia i Geodezji.

Umowy dzierżawy w imieniu Gminy i Miasta zawarł p. Andrzej Raudner – Zastępca Burmistrza Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny w zakresie zawierania umów dzierżawy nieruchomości gruntowych na czas nieoznaczony i zawierania kolejnych umów po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość, zgodnie z wymogami art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.) oraz wydzierżawiania nieruchomości na czas nieoznaczony w trybie bezprzetargowym stosownie do art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r., poz. 2147 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077).

W zakresie podatków i opłat lokalnych:

- *W latach 2013 - 2017 do dnia kontroli zaniechano podjęcia działań celem wyegzekwowania od podatników, nabywców komunalnych lokali mieszkalnych za bonifikatą (osoby fizyczne) złożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości. Powyższym naruszono art. 274a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2017 r. poz. 201 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm., następnie Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm., a także Dz. U. z 2016 r. poz. 716 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2017 r. poz. 1785 z późn. zm.). Zgodnie z przywołaną podstawą prawną, organ podatkowy może żądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku. Osoby fizyczne są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, sporządzoną na formularzu według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości lub od dnia zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w art.6 ust. 3 tej ustawy.*

Powyższe dotyczyło:

- *podatnika o nr karty kontowej 3/4362, nabywcy lokalu mieszkalnego położonego w Czerwionce-Leszczynach o pow. użytkowej 59,93 m², do którego przynależy piwnica nr 8A/4 o pow. użytkowej 4,74 m², z własnością którego związany jest udział wynoszący 288/10000 części nieruchomości gruntowej oznaczonej nr ewidencyjnym 4268/307 o pow. 0,1486 ha oraz w częściach wspólnych budynku i urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali - na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 11374/2015 z dnia 28 września 2015 r.*
- *podatnika o nr karty kontowej 3/4354, nabywcy lokalu mieszkalnego położonego w Czerwionce-Leszczynach o pow. użytkowej 44,85 m², do którego przynależy piwnica nr 1/7 o pow. użytkowej 5,88 m², z własnością którego związany jest udział wynoszący*

214/10000 części nieruchomości gruntowej oznaczonej nr ewidencyjnym 4407/326 o pow. 0,1306 ha oraz w częściach wspólnych budynku i urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali - na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 11539/2015 z 30 września 2015 r.;

- podatnika o nr karty kontowej 3/4352, nabywcy lokalu mieszkalnego położonego w Czerwionce-Leszczynach o pow. użytkowej 60,60 m², do którego przynależy piwnica nr 2B/8 o pow. użytkowej 3,20 m², z własnością którego związany jest udział wynoszący 172/10000 części nieruchomości gruntowej oznaczonej nr ewidencyjnym 4219/382 o pow. 0,2430 ha oraz w częściach wspólnych budynku i urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali - na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 12749/2015 z dnia 27 października 2015 r.;

- podatnika o nr karty kontowej 3/4360, nabywcy lokalu mieszkalnego położonego w Czerwionce-Leszczynach o pow. użytkowej 59,36 m², do którego przynależy piwnica nr 1/3 o pow. użytkowej 4,32 m², z własnością którego związany jest udział wynoszący 532/10000 części nieruchomości gruntowej oznaczonej nr ewidencyjnym 4603/307 o pow. 0,1160 ha oraz w częściach wspólnych budynku i urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali - na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 12906/2015 z 29 października 2015 r.;

- podatnika (brak nadania nr karty kontowej), nabywcy lokalu mieszkalnego położonego w Czerwionce-Leszczynach o pow. użytkowej 37,84 m², do którego przynależy piwnica nr 5C/3 o pow. użytkowej 3,56 m², z własnością którego związany jest udział wynoszący 275/10000 części nieruchomości gruntowej oznaczonej nr ewidencyjnym 4290/307 o pow. 0,1769 ha oraz w częściach wspólnych budynku i urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali - na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 3777/2016 z 24 marca 2016 r.;

- podatnika o nr karty kontowej 3/4353, nabywcy lokalu mieszkalnego położonego w Czerwionce-Leszczynach o pow. użytkowej 36,72 m², do którego przynależy piwnica nr 8A/2 o pow. użytkowej 3,48 m², z własnością którego związany jest udział wynoszący 518/10000 części nieruchomości gruntowej oznaczonej nr ewidencyjnym 4298/301 o pow. 0,0599 ha oraz w częściach wspólnych budynku i urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali - na podstawie aktu notarialnego Nr Rep. A nr 13096/2016 z dnia 27 października 2016 r.;

- podatnika nr karty kontowej 3/4355, nabywcy lokalu mieszkalnego położonego w Czerwionce-Leszczynach o pow. użytkowej 48,70 m², do którego przynależy piwnica nr 6A/5 o pow. użytkowej 4,36 m², z własnością którego związany jest udział wynoszący 271/10000 części nieruchomości gruntowej oznaczonej nr ewidencyjnym 4707/330 o pow. 0,1315 ha oraz w częściach wspólnych budynku i urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali - na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 5180/2017 z dnia 27 kwietnia 2017 r.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych organ podatkowy w dniu 10 października 2017 r. wystosował w stosunku do wszystkich ww. podatników wezwania do złożenia przedmiotowych informacji dla ww. podatników, w wyniku czego:

- podatnik o nr karty kontowej 3/4352 złożył informację podatkową w dniu 17.10.2017 r., organ podatkowy ze swojej strony z kolei w dniu 23.10.2017r. dokonał wymiaru podatku za lata 2015 - 2017 w łącznej kwocie 140,00 zł;

- podatnik o nr karty kontowej 3/4353 złożył informację podatkową w dniu 20.10.2017 r., organ podatkowy ze swojej strony z kolei w dniu 26.10.2017r. dokonał wymiaru podatku za lata 2016 - 2017, w łącznej kwocie 50,00 zł;

- podatnik o nr karty kontowej 3/4355 złożył informację podatkową w dniu 25.10.2017r., organ podatkowy ze swojej strony z kolei w dniu 26.10.2017r. dokonał wymiaru podatku za 2017 r. w kwocie 37,00 zł;
- podatnik o nr karty kontowej 3/4354 złożył informację podatkową w dniu 25.10.2017r., organ podatkowy ze swojej strony z kolei w dniu 26.10.2017r. dokonał wymiaru podatku za 2015 r. za miesiące październik, listopad (obowiązek podatkowy wygasł w 2015 r.) w kwocie 8,00 zł;
- podatnik o nr karty kontowej 3/4360 złożył informację podatkową w dniu 27.10.2017 r., organ podatkowy ze swojej strony z kolei w dniu 31.10.2017 r. dokonał wymiaru podatku za lata 2015 - 2017, w łącznej kwocie 159,00 zł;
- podatnik o nr karty kontowej 3/4362 złożył informację podatkową w dniu 03.11.2017 r., organ podatkowy ze swojej strony z kolei w dniu 31.10.2017 r. dokonał wymiaru podatku za lata 2015 - 2017, w łącznej kwocie 140,00 zł.

Do dnia zakończenia kontroli, zgodnie z przedłożoną dokumentacją, wpłaty wskazanych należności dokonali: podatnik o nr karty kontowej 3/4353 w łącznej kwocie 50,00 zł w dniu 6.11.2017 r., podatnik o nr karty kontowej 3/4354 w kwocie 8,00 zł w dniu 9.11.2017 r. oraz podatnik o nr karty kontowej 3/4352 w łącznej kwocie 140,00 zł w dniu 30.10.2017 r.

W stosunku do podatnika, nabywcy lokalu mieszkalnego położonego w Czerwionce-Leszczynach na podstawie aktu notarialnego Rep. A nr 3777/2016 z dnia 24 marca 2016 r., w wyniku braku doręczenia wezwania do złożenia informacji podatkowej, w dniu 13 listopada 2017 r. organ podatkowy wszczął postępowanie podatkowe w przedmiocie ustalenia wysokości podatku od nieruchomości za lata 2016-2017.

Zadania w zakresie dokonywania wymiaru podatku od nieruchomości osób fizycznych należały do obowiązków służbowych Inspektorów Referatu Podatków. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

- W latach 2013 - 2017 do dnia zakończenia kontroli organ podatkowy zaniechał dokonania czynności sprawdzających, celem ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami w zakresie opodatkowania gruntów pod budynkami lub ich częściami przeznaczonymi na cele mieszkalne duchownych, a pozostającymi we władaniu państwowych osób kościelnych, jak i nie wezwał podatników do udzielenia wyjaśnień w związku z weryfikacją deklaracji na podatek od nieruchomości, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w nich zawartych.

Powyższym naruszono art. 272 pkt 3 oraz art. 274a, § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm., oraz Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2017 r. poz. 201 z późn. zm.) w związku z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm., następnie Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm., a także Dz. U. z 2016 r. poz. 716 z późn. zm.). Zgodnie z przywołaną podstawą prawną organy podatkowe pierwszej instancji, dokonując czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają: grunty, budynki lub ich części.

Oznacza to, że zarówno grunt, jak i budynek stanowią odrębny przedmiot opodatkowania, a wskazany przepis art.2 i żaden inny przepis ustawy o podatkach i opłatach lokalnych nie wyłącza z zakresu opodatkowania gruntu pod budynkiem.

Zgodnie z regulacją wyrażoną w art. 1b ww. ustawy, ustawodawca w zakresie ulg oraz zwolnień dla kościołów i związków wyznaniowych odsyła do odrębnych ustaw, m.in. ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1169 z późn. zm.). Zgodnie z art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 17 maja 1989 r., kościelne osoby prawne są zwolnione od opodatkowania i od świadczeń na fundusz gminny i fundusz miejski, od nieruchomości lub ich części, stanowiących własność tych osób lub używanych przez nie na podstawie innego tytułu prawnego na cele niemieszkalne, z wyjątkiem części zajmowanej na wykonywanie działalności gospodarczej. Zatem zwolnienie z podatku od nieruchomości będzie obejmowało te nieruchomości, które są wykorzystywane (używane) na cele niemieszkalne. Natomiast w art.55 ust.5 tej ustawy wskazano katalog sytuacji, kiedy to nieruchomości przeznaczone na cele mieszkalne duchownych i członków zakonów, będące w posiadaniu kościelnych osób prawnych są zwolnione. I tak ze zwolnienia tego korzystają nieruchomości (ich części): wpisane do rejestru zabytków, służące jako internaty przy szkołach i seminariach duchownych, domy zakonów kontemplacyjnych, domy formacyjne zakonów i domy księży emerytów (sióstr emerytek), znajdują się w budynkach kurii diecezjalnych i biskupich, zakonnych zarządów generalnych i prowincjonalnych, w Sekretariacie Prymasa Polski i w Sekretariacie Konferencji Episkopatu Polski.

W latach 2013 - 2017 podatnicy oznaczeni nr kart kontowych 1/69, 1/65, 1/67, 1/62, 1/68, 1/61, 1/60, 1/63, 1/59, 1/64, 1/66, 1/200, kościelne osoby prawne z terenu Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny korzystały ze zwolnienia z podatku od nieruchomości, w odniesieniu do nieruchomości lub ich części, stanowiących własność tych osób lub używanych przez nie na podstawie innego tytułu prawnego na cele niemieszkalne, z wyłączeniem części zajmowanej na wykonywanie działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy Prawo działalności gospodarczej, tj. o których mowa powyżej. W złożonych deklaracjach ww. podatnicy nie wykazywali gruntów w danych dotyczących przedmiotów opodatkowania, powierzchnie gruntów pozostałych wykazywano w informacji o przedmiotach zwolnionych na podstawie art. 55 pkt 4 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Organ podatkowy do opodatkowania przyjmował zadeklarowane przez powyższe parafie powierzchnie użytkowe budynków mieszkalnych, wyłączając z zakresu opodatkowania nieruchomości używane na cele niemieszkalne, w tym również powierzchnie gruntów związanych z funkcjonowaniem plebanii rozumianych jako nieruchomości wykorzystywane do celów mieszkalnych.

Zgodnie z treścią wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli przez pracowników Referatu Podatków argumentem dotyczącym zwolnienia całości gruntów z opodatkowania jest to, iż nie można prawidłowo ustalić powierzchni, która faktycznie związana byłaby z powierzchnią użytkową budynków mieszkalnych (plebanii) lub ich części.

Zadania w zakresie dokonywania wymiaru podatku od nieruchomości, podatku rolnego, leśnego osób prawnych należały do obowiązków służbowych Inspektorów Referatu Podatków. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tegoż Referatu.

Wniosek nr 2

Wszczęć wobec podatników o nr kart kontowych 1/69, 1/65, 1/67, 1/62, 1/68, 1/61, 1/60, 1/63, 1/59, 1/64, 1/200 postępowanie podatkowe w trybie art. 165

ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm., a obecnie Dz. U. z 2017 r. poz. 201 z późn. zm.) w celu prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania, mając na uwadze wymogi ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716 z późn. zm., a obecnie Dz. U. z 2017 r. poz. 1785 z późn. zm.).

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Podatków w zakresie dokonywania czynności sprawdzających deklaracje podatkowe, informacje o posiadanych nieruchomościach, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274a § 2, art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 z późn. zm.) w związku z wymogami ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1785 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077).

W zakresie księgowości:

- *W latach 2013 - 2016 zaniechano bieżącego ewidencjonowania w księgach rachunkowych Urzędu Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny zmian w stanie środków trwałych na koncie 011 „Środki trwałe” w grupie 0 „Grunty” dotyczących nabycia przez Gminę i Miasto prawa własności nieruchomości w drodze komunalizacji na mocy decyzji Wojewody Śląskiego, decyzji Burmistrza Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny w sprawie podziału nieruchomości oraz nabycia nieruchomości na podstawie zawartych umów kupna-sprzedaży. Naruszono tym art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm., Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.) oraz opis funkcjonowania ww. konta określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2013 r., poz. 289 z późn. zm., Dz. U. z 2017 r., poz. 760). Ponadto, było to niezgodne z opisem funkcjonowania ww. konta określonym w załączniku nr 3a do zarządzeń Burmistrza Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny: Nr 518/12 z dnia 31 grudnia 2012 r., Nr 446/14 z dnia 30 września 2014 r., Nr 672/14 z dnia 31 grudnia 2014 r., Nr 548/15 z dnia 28 października 2015 r., Nr 3/16 z dnia 4 stycznia 2016 r., Nr 293/16 z dnia 6 lipca 2016 r., Nr 510/16 z dnia 9 listopada 2016 r., Nr 388/17 z dnia 18 lipca 2017 r. Zgodnie z powyższymi przepisami, konto 011 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej własnych środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością jednostki, które nie podlegają ujęciu m.in. na koncie 013. Na stronie Wn konta 011 ujmuje się wszelkie zwiększenia, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu i wartości początkowej środków trwałych, z wyjątkiem umorzenia środków trwałych, które ujmuje się na koncie 071. Tożsame zapisy dotyczące funkcjonowania konta 011 zostały uregulowane w obowiązującym od 1 stycznia 2018 r. planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek*

budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1911).

Powyższe dotyczyło:

- nieruchomości nabytych na mocy decyzji Wojewody Śląskiego, decyzji Burmistrza Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny w sprawie podziału nieruchomości, które zostały zaewidencjonowane na koncie 011 z opóźnieniem wynoszącym od dwóch do pięciu miesięcy, po dniu uprawomocnienia się decyzji, tj.:
 - ✓ decyzji Nr NW/III/77234/2745/05 z dnia 1 lutego 2013 r., która stała się ostateczna z dniem 21 lutego 2013 r., działka nr 2192/437 o pow. 0,0055 ha została ujęta na koncie 011 pod datą 20 maja 2013 r. na podstawie dowodu OT nr 23/2013/dr z 14 maja 2013 r.,
 - ✓ decyzji Nr NWV/7533.222.2013 z dnia 5 czerwca 2013 r., która stała się ostateczna z dniem 27 czerwca 2013 r., działka nr 2297/475 o pow. 0,0013 ha została ujęta na koncie 011 pod datą 31 października 2013 r. na podstawie dowodu OT nr 75/2013/dr z dnia 23 października 2013 r.,
 - ✓ decyzji Nr NWV.7533.206.2013 z dnia 5 czerwca 2013 r., która stała się ostateczna z dniem 27 czerwca 2013 r., działka nr 2301/475 o pow. 0,0068 ha na koncie 011 została ujęta pod datą 31 października 2013 r. na podstawie dowodu OT nr 74/2013/dr z dnia 23 października 2013 r.,
 - ✓ decyzji Nr NW/III/77234/647/07 z dnia 23 lipca 2013 r., która stała się ostateczna z dniem 12 sierpnia 2013 r., działka nr 1808/329 i nr 1684/329 o pow. 0,0694 m² na koncie 011 została ujęta 31 grudnia 2013 r. na podstawie dowodów OT nr 123/2013/dr i 124/2013/dr z dnia 31 grudnia 2013 r.
 - ✓ decyzji Nr NWV. 7533.457.2013 z dnia 23 września 2013 r., która stała się ostateczna z dniem 29 października 2013 r., działka nr 1584/38 o pow. 0,0887 ha na koncie 011 została ujęta 31 grudnia 2013 r. na podstawie dowodu OT nr 119/2013/dr z dnia 31 grudnia 2013 r.,
 - ✓ decyzji Nr NWV.7533.458.2013 z dnia 24 września 2013 r., która stała się ostateczna z dniem 25 października 2013 r., działka nr 1525/28 o pow. 0,1969 ha na koncie 011 została ujęta pod datą 31 grudnia 2013 r. na podstawie dowodu OT nr 118/2013/dr z dnia 31 grudnia 2013 r.,
 - ✓ decyzji Nr NWV.7533.175.2013 z dnia 26 września 2013 r., która stała się ostateczna z dniem 21 października 2013r., działka nr 2182/436 o pow. 0,0109 ha na koncie 011 została ujęta pod datą 31 grudnia 2013 r. na podstawie dowodu OT nr 120/2013/dr z dnia 31 grudnia 2013 r.,
 - ✓ decyzji Nr 51/15 Burmistrza Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny z dnia 18 czerwca 2015 r. w sprawie podziału nieruchomości, która stała się ostateczna z dniem 6 lipca 2015 r., działka nr 1595/181 o pow. 0,0097 ha na koncie 011 została ujęta pod datą 17 grudnia 2015 r. na podstawie dowodu OT nr 66/2015 z dnia 11 grudnia 2015 r.,
 - ✓ decyzji Nr NWV.7533.167.2013 z dnia 14 marca 2016 r., która stała się ostateczna z dniem 10 maja 2016 r., działka nr 647/36 o pow. 0,0277 ha na koncie 011 została ujęta pod datą 16 września 2016 r. na podstawie dowodu OT nr 75/2016/dr z dnia 13 września 2016 r.,
 - ✓ decyzji Nr 11/17 Burmistrza Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny z dnia 20 lutego 2017 r. w sprawie podziału nieruchomości, która stała się ostateczna z dniem 16 marca 2017 r., działka nr 1626/181 o pow. 0,0017 ha na koncie 011 została ujęta pod datą 31 maja 2017 r. na podstawie dowodu OT nr 35/2017/dr z dnia 30 maja 2017 r.,
 - ✓ decyzji Nr NW/XV/77230/580/11 z dnia 8 kwietnia 2013 r., która stała się ostateczna z dniem 29 kwietnia 2013 r., działka nr 1306/77 o pow. 0,0106 ha na koncie 011 została

ujęta 30 września 2013 r. na podstawie dowodu OT nr 53/2013/dr z dnia 11 września 2013 r.

✓ decyzji Nr NW/XV/77230/424/11 z dnia 27 sierpnia 2013 r., która stała się ostateczna z dniem 14 września 2013 r., działka nr 278 o pow. 0,2968 ha na koncie 011 na podstawie dowodu OT nr 82/2013 z dnia 28 listopada 2013 r. i działka nr 279 o pow. 0,0833 ha na podstawie dowodu OT nr 83/2013 z dnia 28 listopada 2013 r. na koncie 011 zostały ujęte pod datą 30 listopada 2013 r. ,

✓ decyzji Nr NW/XV/77230/549/10 z dnia 30 września 2013 r., która stała się ostateczna z dniem 17 października 2013 r., nieruchomości na koncie 011 zostały ujęte 31 grudnia 2013 r., w tym: działka nr 116/29 o pow. 0,1758 ha na podstawie dowodu OT nr 116/2013/dr, działka nr 117/29 o pow. 0,0562 ha na podstawie dowodu OT nr 112/2013/dr, działka nr 118/29 o pow. 0,6438 ha na podstawie dowodu OT nr 113/2013/dr, działka nr 3262/155 o pow. 0,0828 ha na podstawie dowodu OT nr 108/2013/dr, działka nr 3548/155 o pow. 0,0547 ha na podstawie dowodu OT nr 114/2013/dr, działka nr 3549/155 o pow. 0,4775 ha na podstawie dowodu OT nr 109/2013/dr, działka nr 3578/469 o pow. 0,1601 ha na podstawie dowodu OT nr 115/2013/dr, działka nr 3579/469 o pow. 0,1432 ha na podstawie dowodu OT nr 110/2013/dr, działka nr 3580/469 o pow. 0,1580 ha na podstawie dowodu OT nr 111/2013/dr z dnia 31 grudnia 2013 r. ,

➤ decyzji Nr NWXV.7532.1.220.2013 z dnia 28 lipca 2014 r., decyzji Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej Nr KKU-137/14 z 20 kwietnia 2016 r., która stała się ostateczna w dniu 29 kwietnia 2016 r., działkę nr 47 o pow. 0,0720 ha oraz budynek mieszkalny na podstawie dowodu OT nr 41 i OT nr 42 z dnia 5 lipca 2016 r. na koncie 011 zostały ujęte pod datą 30 czerwca 2016 r. ,

➤ decyzji Nr NW/III/77234/187/10 z dnia 10 stycznia 2013 r., która stała się ostateczna z dniem 29 stycznia 2013 r., działka nr 2188/438 o pow. 0,0071 ha na podstawie dowodu OT nr 53/2015/dr z dnia 2 czerwca 2015 r. na koncie 011 została ujęta 31 maja 2015 r.,

• nieruchomości nabytych na podstawie umów sprzedaży sporządzonych w formie aktu notarialnego:

-Rep. A 9526/2013 z dnia 26 lipca 2013 r. działka nr 365/22 o pow. 0,0219 ha na koncie 011 została ujęta 31 grudnia 2013 r. na podstawie dowodu OT nr 103/2013/dr z dnia 31 grudnia 2013 r. ,

- Rep. A 9513/2013 z dnia 26 lipca 2013 r., działka nr 3789/52 o pow. 0,0023 ha na koncie 011 została ujęta pod datą 30 września 2013 r. na podstawie dowodu OT nr 58/2013/dr z dnia 20 września 2013 r.,

- Rep. A 9580/2013 z dnia 29 lipca 2013 r., działka nr 4916/491 o pow. 0,0061 ha na koncie 011 została ujęta pod datą 17 października 2013 r. na podstawie dowodu OT nr 59/2013 z dnia 7 października 2013 r.

- Rep. A 9519/2013 z dnia 26 lipca 2013 r., działka nr 4914/491 o pow. 0,0040 ha na koncie 011 została ujęta 31 grudnia 2014 r. na podstawie dowodu OT nr 1/2015/dr z dnia 9 stycznia 2015 r.

• nieruchomości nabytych w 2012 r., które zaewidencjonowano na koncie 011 w księgach rachunkowych 2015 r., w tym:

✓ dokument OT nr 60/2015/dr z dnia 17.06.2015 r. w kwocie 2.469,74 zł dotyczący części nieruchomości gruntowej stanowiącej działkę nr 892/80, OT nr 61/2015/dr z dnia 17.06.2015 r. w kwocie 2.543,97 zł dotyczący części nieruchomości gruntowej stanowiącej działkę nr 893/80, OT nr 62/2015 z dnia 17 czerwca 2015 r. w kwocie 13.673,00 zł dotyczący części gruntu stanowiącej działkę nr 894/80, OT nr 63/2015 z dnia 17 czerwca 2015 r. w kwocie 5.392,75 zł dotyczący części budynku mieszkalnego położonego na działce nr 894/80, postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, Sygn. akt. INS 36/10

z dnia 5 marca 2012 r., prawomocne z dniem 27 marca 2012 r., ujęto na koncie 011 w dniu 16 lipca 2015 r.,

✓ dokument OT nr 23/2015 z dnia 30 marca 2015 r. w kwocie 9.628,50 zł dotyczący części nieruchomości gruntowej stanowiącej działkę nr 4192/394 (teren po kopalni węgla kamiennego „Dębieńsko”, decyzja Wojewody Katowickiego G.II-5/MK/116/92 z dnia 19 września 1992 r., uprawomocniła się z dniem 3 października 1992 r., ujęto na koncie 011 w dniu 31 marca 2015 r.

W konsekwencji w informacji o stanie mienia Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny opracowanej według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. nie wykazano działki nr 2188/438 (wykazana została w 2015 r.) i działki nr 4914/491 (wykazana została w 2014 r.) oraz nie wykazano ww. nieruchomości w bilansie jednostki budżetowej – Urząd Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny sporządzonym według stanu na koniec roku odpowiednio: na dzień 31 grudnia 2013 r. i na dzień 31 grudnia 2014 r.

Zgodnie z art. 267 ust. 1 pkt 3 lit. a i c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.), informacje o stanie mienia powinny zawierać m. in. dane dotyczące przysługujących jednostce samorządu terytorialnego praw własności oraz dane o zmianach w stanie mienia komunalnego, w zakresie określonym w lit. a, od dnia złożenia poprzedniej informacji.

Nieterminowe ujęcie środków trwałych na koncie 011 wynikało z opóźnienia w wystawieniu dowodu OT przez pracowników Wydziału Mienia i Geodezji. Zgodnie z wyjaśnieniami przyczyną sporządzenia i przekazania do Wydziału Finansowego w terminie uniemożliwiającym zaewidencjonowanie zmian w stanie środków trwałych na koncie 011 było m.in. prowadzenie przez pracowników dużej ilości spraw, w tym aktualizowanie i wdrażanie nowych baz danych, narastające oraz rozrastające zadania spowodowały spowolnienie wykonywanych zadań, co miało także wpływ na terminowość przekazywania dokumentów, jak również zmiany zachodzące w obsadzie kadrowej wydziału, w szczególności: absencje chorobowe, urlopy macierzyńskie i wychowawcze, a także okresy urlopów wypoczynkowych, odejścia pracowników bądź przeniesienia do innych zakładów pracy.

W rozdziale XI zarządzeń Burmistrza Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny w sprawie procedur kontroli finansowej w Urzędzie Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny: Nr 332/12 z dnia 8 października 2012 r., Nr 671/14 z dnia 31 grudnia 2014 r., Nr 748/15 z dnia 31 grudnia 2015 r., Nr 41/16 z dnia 1 lutego 2016 r., Nr 414/17 z dnia 28 lipca 2017 r. regulujących obieg dokumentów księgowych w § 32 zapisano m.in. iż: „obieg dokumentów księgowych jest systemem przekazywania dokumentów od chwili ich sporządzenia względnie wpływu do jednostki, aż do momentu ich ujęcia w księgach rachunkowych. Poszczególne dokumenty mają różne drogi obiegu. Bez względu na rodzaj dokumentów obieg odbywa się najkrótszą i najprostsza drogą – bez zwłoki. Pracownicy merytorycznie odpowiedzialni są zobowiązani do przekazywania dokumentów księgowych do Wydziału Finansowego w terminie wynikającym z załącznika Nr 1 do niniejszego dokumentu.” Zgodnie z terminarzem obiegu dokumentów finansowych stanowiącym załącznik Nr 1 do procedur kontroli finansowej w Urzędzie Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny, wszelkie dowody związane z obrotem środków trwałych(OT, LT, PT) powinny być dostarczane do Referatu Księgowości przez upoważnionego pracownika wydziału merytorycznego: niezwłocznie po otrzymaniu środka trwałego, niezwłocznie po zakończeniu zadania i otrzymaniu zgody na użytkowanie środka trwałego.

Sporządzanie dowodów OT celem ujęcia nabytych nieruchomości w ewidencji księgowej oraz przygotowywanie danych w zakresie nieruchomości nabytych na podstawie decyzji komunalizacyjnych wykazanych w informacji o stanie mienia należało do pracowników Wydziału Mienia i Geodezji. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału. Prowadzenie ewidencji analitycznej i syntetycznej środków trwałych należało do Inspektora Referatu Księgowości w Wydziale Finansowo-Budżetowym. Nadzór w tym zakresie sprawował Główny Księgowy.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny w zakresie terminowego przekazywania informacji o zmianach w stanie środków trwałych w celu bieżącego ich ujmowania w księgach rachunkowych, prawidłowego wykazywania danych w bilansie Urzędu Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny, informacji o stanie mienia komunalnego Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r., poz. 2342) oraz zasad funkcjonowania konta 011 określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3, art. 267 ust. 1 pkt 3 lit. a i c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez Daniel Kołodziej
Data: 2018.01.12 13:36:39 +01'00'